

DECIZIE

15 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

judecătorii:

Galina Stratulat, Dumitru Mardari

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de reprezentantul debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului – Rusu Ion,

în cauza civilă la cererea introductivă a Societății cu Răspundere Limitată „Agrozoteh” cu privire la intentarea procesului de insolvabilitate față de sine,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, prin care a fost admisă cererea de repunere în termen a Direcției Administrare Fiscală Buiucani a Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău și repusă în termen cererea de admitere a creanței față de debitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului, cu rectificarea tabelului definitiv al creanțelor conform cererii depuse,

c o n s t a t ă

La 17 mai 2013, SRL „Agrozoteh” a depus în instanța de insolvabilitate cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvabilitate față de sine.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2013, a fost admisă spre examinare cererea introductivă a debitorului SRL „Agrozoteh”, cu numirea lui Bevziuc Sergiu în calitate de administrator provizoriu.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2013, a fost admisă cererea introductivă, constatată insolvabilitatea debitorului SRL „Agrozoteh” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului cu dizolvarea debitorului. S-a desemnat Bevziuc Sergiu în calitate de lichidator al SRL „Agrozoteh” cu obligarea acestuia de a notifica creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor și a prezenta în termen de 15 zile lucrătoare de la data consolidării tabelului definitiv instanței de insolvabilitate spre aprobare proiectul bilanțului de lichidare. S-a stabilit termenul limită de înregistrare a cererilor de validare a creanțelor pentru creditorii până la 12 august 2013, ședința de validare a creanțelor fiind numită pentru 18 septembrie 2013, ora 11.00.

La 31 iulie 2013, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani (în prezent Serviciul Fiscal de Stat) a depus cerere de admitere a creanțelor, solicitând admiterea cererii și validarea creanței în sumă de 4 295 384,89 lei față de debitorul SRL „Agrozoteh”.

La 17 septembrie 2013, lichidatorul SRL „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului – Bevziuc Sergiu a prezentat instanței de insolabilitate tabelul definitiv al creanțelor înaintate față de debitorul SRL „Agrozoteh”, cu includerea creanței IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani în sumă de 4 113 115, 67 ca creanță chirografară de rangul III și în sumă de 162 269,22 – de rangul VI.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 23 octombrie 2013, a fost suspendat procesul de lichidare a SRL „Agrozoteh” până la recepționarea rezultatelor controlului efectuat de Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție și Inspectoratul Fiscal Principal de Stat asupra activității debitorului.

Potrivit răspunsului nr. 03-12467 din 30 decembrie 2013, Procuratura sect. Buiucani mun. Chișinău a informat instanța de insolabilitate despre emiterea la 18 decembrie 2013 a ordonanței de refuz în începerea urmăririi penale în temeiul art. 275 pct. 3 Cod de procedură penală – fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

La 22 ianuarie 2014, IFS mun. Chișinău a întocmit Actul de control nr. 3-512207, potrivit căruia nu au fost stabilite careva încălcări ale legislației fiscale de către debitorul SRL „Agrozoteh” în cadrul relațiilor-economico-financiare cu SRL „Artasbocem” în perioada 01 ianuarie 2009 – 31 noiembrie 2013.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2014, a fost reluat procesul de lichidare a SRL „Agrozoteh”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2014, a fost dispusă efectuarea unui control total documentar la SRL „Agrozoteh” de către organele abilitate ale statului în vederea determinării cauzelor ce au dus la imposibilitatea de plată a întreprinderii, stabilirea creanțelor față de bugetul public național și identificării persoanelor responsabile de generarea acestei situații și respectării de către persoanele cu funcții de răspundere a legislației aferente activității economice.

La 22 decembrie 2014, IFS mun. Chișinău a adoptat decizia nr. 2238/2/8 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Agrozoteh”, prin care au fost calculate suplimentar la bugetul de stat plăți de bază – 17 041 357 lei și penalități – 2 912 806 lei (f.d. 149, volumul II).

La 31 ianuarie 2015, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani a depus cerere de validare suplimentară a creanțelor fiscale în valoare de 19 954 163 lei, solicitând admiterea cererii cu rectificarea tabelului definitiv al creanțelor debitorului SRL „Agrozoteh”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, a fost suspendat procesul de lichidare a SRL „Agrozoteh” până la recepționarea rezultatelor controlului efectuat de Procuratura Generală asupra acțiunilor IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani privind refuzul acesteia de a depune cerere de repunere în termen a cererii de validare a creanței, care a fost casată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2016 ca fiind neîntemeiată.

La 25 noiembrie 2015, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani a depus cerere de repunere în termenul de înaintare a creanțelor, solicitând admiterea cererii și validarea

suplimentară a creanței în sumă de 19 954 163 lei față de debitorul SRL „Agrozoteh”, cu rectificarea tabelului definitiv al creanțelor.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, a fost admisă cererea IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani de repunere în termenul de validare a creanțelor fiscale suplimentare și repusă în termen cererea de admitere a creanței față de debitorul SRL „Agrozoteh” în mărime de 19 954 163 lei, cu rectificarea tabelului definitiv al creanțelor conform cererii depuse.

La 25 aprilie 2017, în termenul prevăzut de art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței și împotriva unui act susceptibil de atac conform art. 145 alin. (3) din Legea dată, reprezentantul debitorului SRL „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului - Rusu Ion, a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și pronunțarea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de respingere a cererii IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani de repunere în termen a cererii de validare a creanței.

În susținerea recursului, recurentul a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, precum și aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de insolvență.

Menționează reprezentantul debitorului SRL „Agrozoteh”, Rusu Ion că cererea de repunere în termen a fost depusă de către IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani fără indicarea motivelor omiterii termenului de înaintare a cererii de validare a creanțelor. Astfel, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani la data emiterii deciziei nr. 2238/2/8 – 22 decembrie 2014, a cunoscut despre faptul că urmează să înainteze cerere suplimentară de validare a creanței, însă a depus cerere de repunere în termen abia peste 9 luni de la data înaintării cererii de validare a creanței în mărime de 19 954 163 lei.

Indică recurentul că, contrar prevederilor art. 145 alin. (4) din Legea insolvenței, care stabilesc că odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanței, instanța de insolvență numește o ședință specială de validare pe cheltuiala creditorului întârziat, Curtea de Apel Chișinău ilegal a rectificat tabelul definitiv al creanțelor debitorului SRL „Agrozoteh”, fără să numească o ședință specială de validare a creanței IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani, or, tabelul definitiv al creanțelor se rectifică doar la data validării creanței repuse în termen.

La 23 octombrie 2017, în adresa lichidatorului SRL „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului – Bevziuc Sergiu și Serviciului Fiscal de Stat a fost expediată spre cunoștință copia recursului declarat de reprezentantul debitorului SRL „Agrozoteh”, Rusu Ion, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

La 06 noiembrie 2017, lichidatorul SRL „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului – Bevziuc Sergiu a depus referință la recursul declarat de către reprezentantul debitorului, pe care-l consideră întemeiat și solicită admiterea acestuia. Indică lichidatorul că IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani nu a invocat nici-un argument care să justifice omiterea termenului de înaintare a cererii de admitere a creanței, motiv din care cererea de repunere în termen urma a fi respinsă ca neîntemeiată.

La 13 noiembrie 2017 și Serviciul Fiscal de Stat a depus referință, solicitând respingerea recursului și menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie

2017, pe care o consideră întemeiată și legală. Susține intimatul că termenul de înaintare a creanțelor nu a fost respectat din cauza unor circumstanțe legate de obiectul creanței, ce constituie motiv de repunere în termen a cererii de admitere a creanței conform art. 145 alin. (2) din Legea insolvenței.

În conformitate art. 426 alin. (3) CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și cele expuse în referințe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea integrală a încheierii recurate și restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în același complet de judecată, din următoarele considerente.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Potrivit art. 140 alin. (2) din Legea insolvenței, cererea de admitere a creanței se depune în termenul stabilit în hotărârea de deschidere a procedurii sau în termenul indicat în notificarea administratorului provizoriu. Termenul-limită pentru creditorii privind înregistrarea cererii de admitere a creanțelor în vederea întocmirii tabelului preliminar este de 30 de zile calendaristice, iar pentru întocmirea tabelului definitiv, de 45 de zile calendaristice de la data intrării în procedură. Excepție fac obligațiile fiscale al căror termen este de 90 de zile calendaristice de la data intrării în procedură.

Conform art. 145 alin. (2) din aceeași Lege, la cererea întemeiată a creditorului, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată care examinează procesul de insolvență constată că termenul de înaintare a creanțelor nu este respectat din cauza unor circumstanțe legate de persoana creditorului sau de obiectul creanței ori dacă nu s-a respectat procedura de notificare a intentării procesului, instanța de insolvență repune, prin încheiere, în termen cererea de admitere a creanțelor. Alin. (4) prevede că odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanței, instanța de insolvență numește o ședință specială de validare pe cheltuiala creditorului întârziat. La data validării creanței repuse în termen, se rectifică tabelul definitiv al creanțelor.

Din suportul probator prezent la materialele cauzei, rezultă că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 12 iulie 2013, a fost constatată insolvența debitorului SRL „Agrozoteh” și dispusă inițierea procedurii simplificate a falimentului cu dizolvarea debitorului și desemnarea lui Bevziuc Sergiu în calitate de lichidator. S-a stabilit termenul limită de înregistrare a cererilor de validare a creanțelor pentru creditorii până la 12 august 2013, ședința de validare a creanțelor fiind numită pentru 18 septembrie 2013, ora 11.00.

La 31 iulie 2013, în termenul stabilit de instanța de insolvență, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani (în prezent Serviciul Fiscal de Stat) a depus cerere de admitere a creanțelor, solicitând admiterea cererii și validarea creanței în sumă de 4 295 384,89 lei față de debitorul SRL „Agrozoteh”.

La 17 septembrie 2013, lichidatorul SRL „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului – Bevziuc Sergiu a prezentat instanței de insolvență tabelul definitiv al creanțelor înaintate față de debitorul SRL „Agrozoteh”, cu includerea creanței IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani în sumă de 4 113 115, 67 ca creanță chirografară de rangul III și în sumă de 162 269,22 – de rangul VI (f.d. 4-5, volumul II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2014, a fost dispusă efectuarea unui control total documentar la SRL „Agrozoteh” de către organele abilitate ale statului în vederea determinării cauzelor ce au dus la imposibilitatea de plată a întreprinderii, stabilirea creanțelor față de bugetul public național și identificării persoanelor responsabile de generarea acestei situații și respectării de către persoanele cu funcții de răspundere a legislației aferente activității economice.

În rezultatul efectuării controlului fiscal la solicitarea instanței de insolvență, IFS mun. Chișinău a emis la 22 decembrie 2014 decizia nr. 2238/2/8 asupra cazului de încălcare a legislației comisă de SRL „Agrozoteh”, prin care au fost calculate suplimentar la bugetul de stat plăți de bază – 17 041 357 lei și penalități – 2 912 806 lei (f.d. 149, volumul II).

La 31 ianuarie 2015, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani a depus cerere de validare suplimentară a creanțelor fiscale în valoare de 19 954 163 lei, solicitând admiterea cererii cu rectificarea tabelului creanțelor debitorului SRL „Agrozoteh”.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015, a fost suspendat procesul de lichidare a SRL „Agrozoteh” până la recepționarea rezultatelor controlului efectuat de Procuratura Generală asupra acțiunilor IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani privind refuzul acesteia de a depune cerere de repunere în termen a cererii de validare a creanței.

La 25 noiembrie 2015, IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani a depus cerere de repunere în termenul de înaintare a creanțelor, solicitând admiterea cererii și validarea suplimentară a creanței în sumă de 19 954 163 lei față de debitorul SRL „Agrozoteh”, cu rectificarea tabelului definitiv al creanțelor.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 martie 2016, a fost admis recursul declarat de reprezentantul debitorului SRL „Agrozoteh”, Rusu Ion și casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 noiembrie 2015.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, a fost admisă cererea IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani de repunere în termenul de validare a creanțelor fiscale suplimentare și repusă în termen cererea de admitere a creanței față de debitorul SRL „Agrozoteh” în mărime de 19 954 163 lei, cu rectificarea tabelului definitiv al creanțelor conform cererii depuse.

Instanța de insolvență a considerat că termenul de depunere a cererii de admitere a creanțelor nu a fost respectat din cauza unor circumstanțe legate de obiectul creanței, deoarece controlul fiscal a fost dispus și efectuat în legătură cu intentarea insolvenței și petrecerea acestuia nu a fost posibilă într-un termen mai restrâns. Mai mult ca atât, indică Curtea de Apel Chișinău că controlul fiscal a fost inițiat și petrecut după expirarea termenului stabilit pentru înregistrarea cererilor de validare a creanțelor, obligațiile fiscale fiind calculate în baza deciziei IFS mun. Chișinău nr. 2238/2/08 din 22 decembrie 2014.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră arbitrară concluzia instanței de insolvență cu privire la imposibilitatea petrecerii controlului de către organul fiscal într-un termen restrâns, or, această constatare nu a fost motivată în nici-un mod, precum și nu au fost indicate probele pe care se întemeiază, în condițiile în care efectuarea controlului total documentar la SRL „Agrozooteh” a fost dispusă prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 18 aprilie 2014, iar decizia cu privire la rezultatele controlului a fost emisă la 22 decembrie 2014, adică peste o perioadă de 8 luni.

În acest sens, se rețin prevederile art. 241 alin. (5) CPC, potrivit cărora în motivarea hotărârii se indică circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Instanța de recurs reiterează că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre și decizie motivate. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Însă, la caz, Curtea de Apel Chișinău pronunțând încheierea din 10 aprilie 2017, a omis să satisfacă standardele procedurale relevante referitoare la conținutul actului judecătorec, fiecare concluzie urmând a fi întemeiată pe probe pertinente și concludente.

Astfel, încheierea recurată poartă un caracter declarativ, argumentele expuse de către instanța de insolvență întru motivarea soluției nefiind bazate pe probe concrete. Acest fapt împiedică verificarea legalității și temeiniciei încheierii din 10 aprilie 2017, precum și tuturor obiecțiilor înaintate de participanții la proces.

Afară de aceasta, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de insolvență, odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanței IFS mun. Chișinău, DAF Buiucani, a rectificat tabelul definitiv al creanțelor debitorului SRL „Agrozooteh”, contrar prevederilor art. 145 alin. (4) din Legea insolvenței, care stipulează expres că odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanței, instanța de insolvență numește o ședință specială de validare pe cheltuiala creditorului întârziat și doar la data validării creanței repuse în termen, se rectifică tabelul definitiv al creanțelor.

Prin urmare, în speță Curtea de Apel Chișinău nu era în drept să rectifice tabelul definitiv al creanțelor odată cu repunerea în termen a cererii de admitere a creanței, ci să numească o ședință specială de validare a creanței IFS mun. Chișinău.

Aceste circumstanțe sunt apreciate de către Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea recurată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătorec, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul

debitorului SRL „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului - Rusu Ion, a casa integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017 și a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de reprezentantul debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Agrozoteh”, în procedura simplificată a falimentului – Rusu Ion.

Se casează integral încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2017, în cauza civilă la cererea introductivă a Societății cu Răspundere Limitată „Agrozoteh” cu privire la intentarea procesului de insolvență față de sine, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari